

**Bruxelles, 14. listopada 2024.
(OR. en)**

14480/24

**ENV 997
CLIMA 356**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	14. listopada 2024.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	14357/24 + COR 1
Predmet:	Konvencija o biološkoj raznolikosti • priprema šesnaeste sjednice Konferencije stranaka (COP 16) Konvencije o biološkoj raznolikosti priprema jedanaeste sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti (COP-MOP 11) priprema pete sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Nagoye o pristupu i podjeli dobiti (COP-MOP 5) (Cali, Kolumbija, 21. listopada – 1. studenoga 2024.) = zaključci Vijeća

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenom predmetu kako ih je Vijeće odobrilo na 4050. sastanku održanom 14. listopada 2024.

KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI (CBD)

Priprema šesnaeste sjednice Konferencije stranaka (COP 16) Konvencije o biološkoj raznolikosti

Priprema jedanaeste sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti (COP-MOP 11)

**Priprema pete sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Nagoye o pristupu i podjeli dobiti (COP-MOP 5)
(Cali, Kolumbija, 21. listopada – 1. studenoga 2024.)**

- Zaključci Vijeća -

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI na zaključke Vijeća:

- o autohtonim narodima¹,
- o oceanima i morima²,
- naslovljene „Održivo biogospodarstvo za Europu: jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša”³,
- o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma⁴,

¹ Dok. 8814/17.

² Dok. 14249/19.

³ Dok. 14594/19.

⁴ Dok. 15151/19.

- naslovljene „Priprema globalnog okvira za biološku raznolikost nakon 2020. – Konvencija o biološkoj raznolikosti”⁵,
- o strategiji „od polja do stola”⁶,
- naslovljene „Bioraznolikost – potreba za hitnim djelovanjem”⁷,
- naslovljene „Osigurati da oporavak bude kružan i zelen”⁸,
- o strategiji Unije za održive kemikalije: vrijeme je za rezultate⁹,
- o prioritetima EU-a za UN-ov sastanak na vrhu o prehrambenim sustavima 2021.¹⁰,
- o novoj strategiji EU-a za šume do 2030.¹¹,
- naslovljene Klimatska diplomacija EU-a: ubrzavanje provedbe ishoda iz Glasgowa”¹²,
- naslovljene „Konvenciji o biološkoj raznolikosti: priprema petnaeste sjednice Konferencije stranaka (COP 15) Konvencije o biološkoj raznolikosti, priprema desete sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti (COP-MOP 10) priprema četvrte sjednice Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti koja služi kao sastanak stranaka Protokola iz Nagoye o pristupu i podjeli dobiti (COP-MOP 4) (Montreal, Kanada, 7. – 19. prosinca 2022.)”¹³,
- o Okvirnoj konvenciji o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda (UNFCCC): pripreme za 28. konferenciju stranaka (COP 28) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) (Dubai, 30. studenoga – 12. prosinca 2023.)¹⁴,
- o mogućnostima biogospodarstva s obzirom na trenutačne izazove s posebnim naglaskom na ruralnim područjima¹⁵,
- o zelenoj diplomaciji¹⁶,

⁵ Dok. 15272/19 + COR 1.

⁶ Dok. 12099/20.

⁷ Dok. 12210/20.

⁸ Dok. 13852/20.

⁹ Dok. 6941/21.

¹⁰ Dok. 9335/21.

¹¹ Dok. 13537/21.

¹² Dok. 6120/22.

¹³ Dok. 13975/22.

¹⁴ Dok. 14285/23.

¹⁵ Dok. 8406/23.

¹⁶ Dok. 7865/24.

- naslovljene „Preispitivanje u sredini programskog razdoblja Osmog programa djelovanja za okoliš: daljnji koraci prema zelenoj, pravednoj i uključivoj tranziciji za održivu Europu”¹⁷,

ISTIČUĆI da je neprekidan gubitak bioraznolikosti globalna i egzistencijalna prijetnja čovječanstvu te NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za korjenitim promjenama kako bi se prevladao taj izazov;

DUBOKO ZABRINUTO zbog ozbiljnosti i žurnosti koje su rezultat međuovisnih svjetskih kriza izazvanih gubitkom bioraznolikosti, degradacijom ekosustava, tla, vode i oceana, klimatskim promjenama i onečišćenjem, kao i zbog posljedica neprekidnog gubitka bioraznolikosti na pružanje usluga ekosustava i dobrobit ljudi;

NAGLAŠAVAJUĆI hitnu potrebu za potpunom i djelotvornom provedbom Konvencije o biološkoj raznolikosti i njezinih protokola;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI obveze preuzete u okviru Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, kojim se postavljaju ambiciozni ciljevi u pogledu očuvanja i održivog iskorištavanja bioraznolikosti i pruža sveobuhvatan plan za zaustavljanje i preokretanje trenda gubitka bioraznolikosti do 2030. kako bi se započelo s oporavkom prirode u korist ljudi i planeta, ISTIČE potrebu da sve stranke, druge vlade i dionici poboljšaju svoje djelovanje na globalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i podnacionalnoj razini kako bi se postigli ciljevi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

PONAVLJAJUĆI predanost Europske unije, kao i njezinih država članica, provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala te hitnom i djelotvornom rješavanju izravnih i neizravnih uzroka gubitka bioraznolikosti, za koje su donošenje i provedba ažuriranih ili revidiranih nacionalnih strategija i akcijskih planova za bioraznolikost i drugih relevantnih instrumenata od iznimne važnosti;

NAGLAŠAVA da je Uredba (EU) 2024/1991 o obnovi prirode, koja je stupila na snagu 18. kolovoza 2024., ključan doprinos EU-a i njegovih država članica provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala te važan korak prema preokretanju trenda gubitka prirode i povećanju otpornosti Europe na učinke klimatskih promjena;

¹⁷ Dok. 11326/24.

PREPOZNAJUĆI da cijelo društvo i gospodarstvo u velikoj mjeri ovise o bioraznolikosti i uslugama ekosustava te da su odgovorni za ostvarenje vizije i misije Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

PREPOZNAJUĆI međuovisnost gubitka bioraznolikosti, klimatskih promjena, onečišćenja i degradacije zemljišta, POTVRĐUJE svoju predanost rješavanju tih hitnih situacija na sveobuhvatan, integriran i dosljedan način koji obuhvaća uzajamno korisne strategije, sa snažnim socijalnim i okolišnim zaštitnim mjerama, među ostalim s pomoću prirodnih rješenja; ISTIČE potrebu za bavljenjem međusobnom povezanošću bioraznolikosti, klime, zemlje, vode i oceana, hrane i zdravlja na snažan, djelotvoran i sveobuhvatan način; NAGLAŠAVA potrebu za dosljednim pristupom kada je riječ o više međusobno povezanih uzroka gubitka bioraznolikosti kako bi se izbjegli ili sveli na najmanju moguću mjeru kompromisi koji bi mogli biti kontraproduktivni za provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

SVJESNO činjenice da se 16. sjednica Konferencije stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti, 29. sjednica Konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i 16. sjednica Konferencije stranaka Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije (UNCCD) održavaju uzastopno, čime se konvencijama iz Rija pruža jedinstvena prilika za uzajamnu potporu i jačanje provedbe Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala te Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i postizanje njegovih ciljeva održivog razvoja;

POZDRAVLJAJUĆI ambiciju Kolumbije da osigura da konferencija COP 16 bude „Konferencija stranaka posvećena ljudima” te PREPOZNAJUĆI da su pristup utemeljen na ljudskim pravima, jednakost i rodna ravnopravnost ključni za provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

NAGLAŠAVA da se, u očekivanju pregovora o tom pitanju, za potrebe ovih zaključaka Vijeća primjenjuje izraz „autohtoni narodi i lokalne zajednice”, ne dovodeći pritom u pitanje daljnju upotrebu dogovorene terminologije iz odluke XII/12 Konferencije stranaka CBD-a u dokumentima Konvencije o biološkoj raznolikosti;

POGLAVLJE I. – KONVENCIJA O BIOLOŠKOJ RAZNOLIKOSTI

Potpora provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreal

1. POZDRAVLJA poboljšani višedimenzionalni pristup planiranju, praćenju, izvješćivanju i reviziji Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreal i odluke 15/6 COP-a; ZALAŽE SE za to da se na 16. Konferenciji stranaka donese čvrst, djelotvoran, transparentan i jasan postupak za globalnu reviziju zajedničkog napretka u provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala kako bi se ojačala provedba i potaknule dodatne obveze;
2. TAKODER SE ZALAŽE ZA donošenje ažuriranja okvira za praćenje kako bi se mogao mjeriti napredak u postizanju ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala; POTIČE sve stranke da se koriste okvirom za praćenje, osobito glavnim i binarnim pokazateljima iz sedmog i osmog nacionalnog izvješća te POZIVA dionike i relevantne multilateralne sporazume o okolišu da doprinesu provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, i to upotrebom okvira za praćenje u svojim izvješćima;
3. NAGLAŠAVA da bi se Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala trebao upotrebljavati za djelotvornije usklađivanje, određivanje prioriteta i usmjeravanje rada različitih tijela Konvencije i njezinih protokola, njezina tajništva i proračuna;

Uključivanje bioraznolikosti unutar sektora i među njima

4. PONOVRNO ISTIČE da je za uspješnu provedbu ciljeva Konvencije o biološkoj raznolikosti i Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala ključno uključivanje bioraznolikosti u sve razine vlasti i društva i među njima te u sve politike i sektore; POZIVA na postizanje dogovora na konferenciji COP 16 o organizaciji rada Konvencije o biološkoj raznolikosti u pogledu uključivanja bioraznolikosti do 2030., uključujući realističan, ali ambiciozan vremenski okvir s konkretnim elementima;
5. POZDRAVLJA zajednički pristup UN-a bioraznolikosti kao kohezivan, sustavan i zajednički napor za provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, i to olakšavanjem uključivanja bioraznolikosti u sustav Ujedinjenih naroda (UN) te POZIVA organizacije UN-a da u okviru svojih mandata nastave aktivno provoditi zajednički pristup bioraznolikosti;

Jačanje kapaciteta i razvoj te tehnička i znanstvena suradnja

6. PODRŽAVA odluku o odabiru regionalnih i podregionalnih centara za potporu tehničkoj i znanstvenoj suradnji, kao ključnih alata kojima se strankama i relevantnim organizacijama, privatnom sektoru, ženama, mladima, autohtonim narodima i lokalnim zajednicama te drugim dionicima omogućuje djelotvorno korištenje znanstvenim spoznajama, tehnologijama i inovacijama za potporu provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;
7. POZIVA na donošenje odluke o domaćinu globalnog koordinacijskog tijela mehanizma za tehničku i znanstvenu suradnju te NAGLAŠAVA potrebu za odgovarajućim kapacitetima za njegovo pravilno funkcioniranje uz pomoć Globalnog centra znanja za bioraznolikost i uz smisleni interakciju s regionalnim i podregionalnim centrima za potporu tehničkoj i znanstvenoj suradnji u pogledu tehničkih aspekata;
8. NAGLAŠAVA ulogu i važnost čvrste baze dokaza za oblikovanje politika, koja se sastoji od znanstvenog i tradicionalnog znanja te ISTIČE važnost rezultata Međuvladine znanstveno-političke platforme za bioraznolikost i usluge ekosustava (IPBES) te Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) i POZIVA na daljnje jačanje suradnje između IPBES-a i Konferencije o biološkoj raznolikosti; POZDRAVLJA aktualne pregovore kojima se priprema uspostava znanstveno-političkog panela kako bi se dodatno doprinijelo dobrom gospodarenju kemikalijama i otpadom te spriječilo onečišćenje u skladu s Rezolucijom 5/8 UNEA-e;

Upravljanje znanjem i mehanizam za razmjenu informacija

9. PODRŽAVA donošenje strategije za upravljanje znanjem kako bi se podržala provedba Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i praćenje učinka aktivnosti na bioraznolikost;
10. POZDRAVLJA program rada mehanizma za razmjenu informacija, a posebno ulogu nacionalnih centara za razmjenu informacija u podupiranju stranaka i dionika pri razmjeni iskustava, najboljih praksi i promicanju tehničke i znanstvene suradnje;

Suradnja s drugim konvencijama i organizacijama

11. SNAŽNO JE PREDANO rješavanju problema gubitka bioraznolikosti, ekosustava, degradacije zemljišta vode i oceana, klimatskih promjena i onečišćenja na djelotvoran i integriran način te stoga POZIVA na bližu i unaprijeđenu suradnju i jačanje sinergija među trima konvencijama iz Rija i drugim multilateralnim sporazumima i inicijativama na svim razinama, drugim relevantnim inicijativama UN-a i međunarodnim procesima, primjerice u okviru Bernskog procesa, kao i s relevantnim dionicima, uključujući financijske institucije;
12. POZIVA na bolju suradnju Konvencije o biološkoj raznolikosti, UNFCCC-a i UNCCD-a na svim razinama pri provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, odnosno Pariškog sporazuma, te Programa za utvrđivanje cilja neutralnosti degradacije zemljišta, među ostalim boljim iskorištavanjem Zajedničke skupine za vezu konvencija iz Rija, i to unapređivanjem suradnje i sinergija između njihovih COP-ova 2024. i nakon toga te kako bi se istražio potencijal zajedničkog rada konvencija, kao i pojačanom suradnjom na nacionalnoj razini, posebno u području razvoja, revizije i provedbe nacionalnih strategija i akcijskih planova za bioraznolikost, nacionalno utvrđenih doprinosa i nacionalnih planova prilagodbe, nacionalnih akcijskih programa, dobrovoljnih nacionalnih ciljeva neutralnosti degradacije zemljišta i nacionalnih planova za suše;
13. POTIČE stranke da ubrzaju i pojačaju provedbu prirodnih rješenja kako su definirana u Rezoluciji br. 5 usvojenoj na 5. sjednici Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš;
14. POZDRAVLJA zajedničku izjavu predsjedništva konferencije UNFCCC COP 28 o klimi, prirodi i ljudima te odluku o globalnom pregledu stanja u kojoj se naglašava zaštita kopnenih i morskih ekosustava koji djeluju kao ponori i spremnici stakleničkih plinova, i to očuvanjem bioraznolikosti, među ostalim zaustavljanjem i preokretanjem trenda krčenja i degradacije šuma do 2030.;
15. POTIČE daljnje jačanje suradnje IPBES-a i IPCC-a tijekom sedmog razdoblja procjene, kako je zatraženo na 10. sastanku IPBES-a, kao i aktivnosti povezanih s osnivanjem znanstveno-političkog panela o kemikalijama, otpadu i sprečavanju onečišćenja;

Digitalne informacije o sekvenciranju (DSI) u vezi s genetskim resursima

16. NAGLAŠAVA važnost kriterija i načela sadržanih u odluci 15/9 COP-a te PONOVRNO POTVRĐUJE svoju spremnost da na konferenciji COP 16 doprinese utvrđivanju i donošenju operativnih modaliteta multilateralnog mehanizma za podjelu dobiti ostvarene od upotrebe DSI-ja u vezi s genetskim resursima, uključujući globalni fond; NAGLAŠAVA da je u svakom rješenju nužno očuvati otvoreni pristup DSI-ju i izbjegavati praćenje i sljedivost tih informacija te istodobno u potpunosti poštovati kriterije utvrđene u odluci 15/9 COP-a;
17. USTO NAGLAŠAVA da bi modaliteti za početak funkcioniranja multilateralnog mehanizma za podjelu dobiti od upotrebe DSI-ja trebali biti prilagodljivi drugim instrumentima za pristup i podjelu dobiti te da bi se trebali međusobno podupirati;
18. ISTIČE da bi se globalni fond za DSI trebao prvenstveno oslanjati na izravne doprinose iz privatnog sektora iz svih zemalja te PONOVRNO POTVRĐUJE da se zalaže za izbjegavanje širenja sredstava i za svođenje troškova upravljanja i provedbe na najmanju moguću mjeru;
19. NAGLAŠAVA da je važno osigurati da multilateralni mehanizam za podjelu dobiti od upotrebe DSI-ja pruža sigurnost i pravnu jasnoću za sve pružatelje i korisnike DSI-ja te da se njime stvaraju jednaki uvjeti za sve korisnike;
20. NAGLAŠAVA da bi sve stranke, autohtoni narodi i lokalne zajednice u svim zemljama trebali biti prihvatljivi za primanje financijskih sredstava te ISTIČE da bi isplata novčanih naknada trebala podupirati očuvanje i održivo iskorištavanje bioraznolikosti, biti predvidljiva i temeljiti se na višestrukim ponderiranim kriterijima;
21. I DALJE JE otvoreno za to da se razmotri i procijeni mogućnost za stranke da u budućnosti multilateralni mehanizam dobrovoljno prošire na genetske resurse, dok bi naglasak konferencije COP 16 trebao ostati na DSI-ju; NAGLAŠAVA da je u tom kontekstu važno osigurati da se multilateralnim mehanizmom uspostavlja smisljena, pravedna i predvidljiva isplata sredstava za sve stranke, na temelju načela da genetske resurse pružaju i njima se koriste sve stranke;

Mobilizacija resursa i financijski mehanizam

22. PONAVLJA svoju predanost mobilizaciji resursa iz svih izvora i postupnom usklađivanju svih relevantnih financijskih i fiskalnih tokova s ciljevima Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;
23. PODRŽAVA ulogu Globalnog fonda za okoliš (GEF) kao financijskog mehanizma Konvencije i Fonda za globalni okvir za bioraznolikost te POZDRAVLJA srednjoročne rezultate GEF-a koji, s obzirom na to da je već dosegao 69 % svojeg cilja financiranja bioraznolikosti, doprinosi uspješnom pružanju i mobilizaciji znatnih financijskih sredstava za Konvenciju o biološkoj raznolikosti i provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;
24. POZDRAVLJA uspostavu i brzo stavljanje u funkciju Fonda za globalni okvir za bioraznolikost, kao i doprinose tom fondu, te POTIČE daljnje doprinose iz svih izvora kako bi se ojačala provedba Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala; NAPOMINJE da tijekom dosad obavljenog rada nisu utvrđeni elementi kojima bi se poduprla potreba za namjenskim globalnim instrumentom za financiranje bioraznolikosti izvan postojećih struktura financiranja;
25. NAGLAŠAVA da bi se naponi trebali usmjeriti na provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, uključujući njegove ciljeve povezane s mobilizacijom resursa, te na suradnju s postojećim strukturama financiranja i njihovu optimizaciju;
26. POTIČE GEF da nastavi poboljšavati djelotvornost, učinkovitost i transparentnost osiguravanja resursa, poticati privatno financiranje, promicati mješovito financiranje i provoditi strategije za prikupljanje novih i dodatnih sredstava;
27. POZDRAVLJA i pozitivne trendove navedene u najnovijim izvješćima OECD-a o statističkim podacima o financiranju bioraznolikosti za 2022., utvrđene u području ukupnih međunarodnih financijskih sredstava namijenjenih za bioraznolikost za zemlje u razvoju te istodobno PRIMA NA ZNANJE preostale izazove za premošćivanje jaza u financiranju bioraznolikosti; POZIVA sve zemlje koje to mogu učiniti da doprinesu međunarodnom financiranju bioraznolikosti, koje bi odražavalo dinamičnu i promjenjivu prirodu njihovih pojedinačnih mogućnosti, te POZIVA dionike, uključujući privatni i financijski sektor, da povećaju svoj doprinos provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala te da usklade svoje financijske tokove s tim okvirom;

28. PODSJEĆA na financijske obveze koje je Europska komisija preuzela kako bi udvostručila vanjsko financiranje za bioraznolikost, osobito za najugroženije zemlje, te na financijske obveze niza država članica EU-a; ISTIČE da su EU i njegove države članice zajedno daleko najveći pružatelji službene razvojne pomoći povezane s bioraznolikošću širom svijeta;
29. NAGLAŠAVA da je potrebno istražiti načine za ubrzanje međunarodnog financiranja za bioraznolikost; ZALAŽE SE za postizanje daljnjeg napretka u pogledu glavnih pristupa međunarodnom financiranju EU-a za provedbu Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala ususret konferenciji COP 17 te poziva Komisiju da iznese konkretne prijedloge za stajališta EU-a o tom pitanju;
30. NAGLAŠAVA važnost pristupa koji obuhvaća sve dijelove vlasti i cijelo društvo, osobito uspostavom povoljnih uvjeta i ulagačkih okruženja za uključivanje djelovanja u području bioraznolikosti u makroekonomske i fiskalne politike, uključujući izradu proračuna, javna ulaganja i postupke nabave;
31. POZIVA NA to da se pristup i dalje provodi na svim razinama te da ga provode svi relevantni javni i privatni akteri, da poduzmu mjere za postizanje ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala povezanih s mobilizacijom resursa, kao i strategije za mobilizaciju resursa za taj okvir; NAGLAŠAVA važnost toga da se na konferenciji COP 16 donesu revidirane strategije za mobilizaciju resursa;
32. ISTIČE djelotvornost cilja u pogledu bioraznolikosti iz višegodišnjeg financijskog okvira EU-a za razdoblje 2021. – 2027 kako bi se potaknula ulaganja u bioraznolikost;
33. NAGLAŠAVA potrebu za utvrđivanjem i postupnim ukidanjem ili preusmjeravanjem subvencija štetnih za bioraznolikost, počevši od najštetnijih subvencija, te za povećanjem pozitivnih poticaja i gospodarskih instrumenata;
34. POZDRAVLJA sve veći broj nacionalnih financijskih planova za bioraznolikost i sličnih instrumenata te financijsku potporu GEF-a i EU-ov instrument za tehničku potporu;
35. PONOVRNO POTVRĐUJE svoju predanost razvoju snažnih saveza sa zemljama u razvoju kako bi se poduprla provedba nacionalnih financijskih planova za bioraznolikost, uključujući napore za jačanje kapaciteta za potporu tim planovima;

Morska i obalna bioraznolikost

36. PODSJEĆAJUĆI na to da se u Rezoluciji Opće skupštine Ujedinjenih naroda 78/69 ponovno potvrđuje da se Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) utvrđuje pravni okvir unutar kojeg se moraju obavljati sve aktivnosti u oceanima i morima, POZDRAVLJA donošenje Sporazuma u okviru UNCLOS-a o očuvanju i održivom iskorištavanju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije i POZIVA na ratifikaciju tog sporazuma prije Treće konferencije UN-a o oceanima kako bi se omogućilo njegovo brzo stupanje na snagu, što predstavlja ključnu priliku za poticanje brze provedbe ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala povezanih s morskom i obalnom bioraznolikošću; NAGLAŠAVA važnost buduće suradnje Konvencije o biološkoj raznolikosti i Sporazuma o očuvanju i održivom iskorištavanju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije kako bi se podržala djelotvorna provedba Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, a osobito provedba njegova cilja br. 3.;
37. NAGLAŠAVA važnost donošenja revidiranih modaliteta za izmjenu opisa ekološki ili biološki značajnih morskih područja i opisa novih područja kako bi se osiguralo da proces ekološki ili biološki značajnih morskih područja i dalje pruža vrijedan znanstveni doprinos provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala i Sporazuma o očuvanju i održivom iskorištavanju morske bioraznolikosti; NAGLAŠAVA da bi se u ishodu postupka za utvrđivanje ekološki ili biološki značajnih područja trebali u potpunosti poštovati suverenitet, suverena prava ili jurisdikcija obalnih država kako je predviđeno UNCLOS-om;
38. TAKOĐER NAGLAŠAVA važnost daljnjeg djelovanja na programima rada za morsku i obalnu bioraznolikost te otočnu bioraznolikost, uključujući ubrzavanje provedbe prioriternih mjera, osobito onih koje se odnose na koraljne grebene s obzirom na trenutačno masovno izbjeljivanje, te dovršenja utvrđivanja relevantnih nedostataka i područja kojima se treba dodatno posvetiti pri potpori provedbe Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;

Ostala pitanja povezana s konferencijom COP 16

39. USTO POZIVA na ostvarivanje smislenih rezultata konferencije COP 16 o drugim ključnim tematskim pitanjima kao što su bioraznolikost i zdravlje, uključujući donošenje globalnog akcijskog plana za bioraznolikost i zdravlje u skladu s pristupom „Jedno zdravlje”, bioraznolikost i klimatske promjene, invazivne strane vrste i očuvanje bilja;

Pitanja povezana s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama

40. PREPOZNAJE važnu ulogu i doprinos autohtonih naroda i lokalnih zajednica kao čuvara bioraznolikosti i tradicionalnog znanja, inovacija i praksi relevantnih za očuvanje i održivo iskorištavanje bioraznolikosti; PREDANO je pružanju podrške njihovim pravima, znanju i praksi putem uključivih i participativnih pristupa u skladu s međunarodnim instrumentima, uključujući Deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda (UNDRIP) i međunarodno pravo o ljudskim pravima;
41. NAGLAŠAVA da je od ključne važnosti raditi na donošenju novog programa rada na članku 8. točki (j) i povezanim odredbama te pronaći odgovarajuće rješenje za buduće institucionalne aranžmane za potpuno i djelotvorno sudjelovanje autohtonih naroda i lokalnih zajednica u procesima Konvencije o biološkoj raznolikosti te PODUPIRE osnivanje novog stalnog tijela koje bi odražavalo političku važnost i potrebu za kontinuitetom, pod uvjetom da je troškovno učinkovito i da djelotvorno i učinkovito odgovara na utvrđene potrebe;
42. PONOVRNO NAGLAŠAVA potporu Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda (Rezolucija Opće skupštine UN-a 61/295) i predanost ostvarenju ciljeva utvrđenih u toj deklaraciji;
43. PRIMA NA ZNANJE da će na konferenciji COP 16 biti govora o preporukama Stalnog foruma za pitanja autohtonog stanovništva; kada se bude raspravljalo o terminologiji koja se trenutačno upotrebljava u kontekstu Konvencije o biološkoj raznolikosti, kako je dogovoreno u odluci COP-a XII/12, naglašava da bi je trebalo preispitati kad je riječ o nazivu autohtoni narodi i lokalne zajednice, uz istodobno očuvanje integriteta i ciljeva Konvencije, a da se pritom ne umanjuju ili ne ukidaju prava koja autohtoni narodi i lokalne zajednice trenutačno imaju ili bi mogli steći u budućnosti;

Održivo i kružno biogospodarstvo

44. UVIĐA da biogospodarstvo u velikoj mjeri ovisi o zdravim i otpornim ekosustavima te da bi u razvoju i uvođenju održivog i kružnog biogospodarstva trebalo promicati sinergiju biogospodarstva i bioraznolikosti;

Sintetska biologija

45. PONOVRNO POTVRĐUJE svoju predanost odluci COP-a 14/19 o potrebi za opsežnim i redovitim ispitivanjem perspektiva, praćenja i procjene najnovijih tehnoloških dostignuća u području sintetičke biologije te POZDRAVLJA ishode postupka i PODUPIRE učinkovit nastavak rada koji se temelji na ranijim iskustvima, s naglaskom na mogućim pozitivnim i potencijalnim negativnim učincima u odnosu na tri cilja Konvencije, i to po mogućnosti putem multidisciplinarnе *ad hoc* tehničke stručne skupine, istodobno PREPOZNAJUĆI potrebu za promicanjem jačanja kapaciteta i razvoja, pristupa tehnologiji i njezinoga prijenosa pod uzajamno dogovorenim uvjetima te razmjene znanja o sintetičkoj biologiji;

POGLAVLJE II. – KARTAGENSKI PROTOKOL O BIOLOŠKOJ SIGURNOSTI

46. PREPOZNAJUĆI važnu ulogu Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti i Dopunskog protokola iz Nagoye-Kuala Lumpura o odgovornosti i naknadi štete koju imaju u ostvarivanju ciljeva i relevantnih zadaća Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, NAGLAŠAVA potrebu za potpunom provedbom Protokola jačanjem nacionalnih okvira za biološku sigurnost, donošenjem pouzdanih znanstveno utemeljenih postupaka procjene rizika i upravljanja rizikom, poticanjem jačanja kapaciteta i tehničke potpore s pomoću upotrebe mehanizma za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti te promicanjem javne svijesti i uključivanja dionika;
47. PONAVLJA da je sposobnost otkrivanja i identificiranja modificiranih živih organizama važan element u provedbi Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti i POTIČE stranke da razmjenjuju referentne publikacije, metode otkrivanja i materijale za osposobljavanje u mehanizmu za razmjenu obavijesti o biološkoj sigurnosti;
48. PRIMA NA ZNANJE preporuke i bojazni koje su članovi Odbora za usklađenost u okviru Kartagenskog protokola o biološkoj sigurnosti iznijeli u izvješću s devetnaestog sastanka te PREPOZNAJE potrebu za njihovim daljnjim razmatranjem;
49. POZDRAVLJA rad *ad hoc* tehničke stručne skupine za procjenu rizika i upravljanje rizikom na dodatnim dobrovoljnim smjernicama za potporu procjeni rizika na pojedinačnoj osnovi od modificiranih živih organizama koji sadrže proizvedene genske pogone te NAGLAŠAVA važnost njihove upotrebe i procjenu njezine primjenjivosti i korisnosti;

50. Ponovno ISTIČE važnost predostrožnog pristupa sadržanog u načelu 15. Deklaracije iz Rija o okolišu i razvoju, kao i znanstveno utemeljene procjene rizika za okoliš u odlukama povezanim s modificiranim živim organizmima, ISTIČE potporu nastavku strukturiranog procesa koji usmjeravaju stranke kako bi se utvrdila posebna pitanja procjene rizika koja bi trebalo razmotriti i kako bi im se dala prednost te NAGLAŠAVA potrebu za daljnjim razvojem dobrovoljnih smjernica o procjeni rizika za ta posebna utvrđena pitanja;

POGLAVLJE III. – PROTOKOL IZ NAGOYE O PRISTUPU I PODJELI DOBITI

51. ISTIČE važnost potpune provedbe Protokola iz Nagoye za postizanje ciljeva Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, osobito za osiguravanje poštene i pravične podjele dobiti koje proizlaze iz korištenja genetskim resursima, čime se doprinosi očuvanju bioraznolikosti i održivom korištenju;
52. NAGLAŠAVA potrebu za time da sve stranke ojačaju svoje pravne, administrativne i političke mjere kako bi olakšale pristup genetskim resursima i osigurale da se, u skladu s odredbama Protokola iz Nagoye, dobiti koje proizlaze iz njihova korištenja dijele na pošten i pravičan način;
53. ISTIČE važnost podizanja svijesti i jačanja kapaciteta među dionicima, uključujući autohtone narode i lokalne zajednice, žene i mlade, u pogledu njihovih prava i obveza u okviru Protokola iz Nagoye te SE ZALAŽE ZA donošenje akcijskog plana za jačanje kapaciteta i razvoj Protokola iz Nagoye.